

СПРАВКА

за отразяване на предложенията, получени в рамките на обществените консултации по проекта на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места

№	Участник в обществените консултации	Предложение	Приема се/ Не се приема	Мотиви
1.	b.bozhanov (Портал за обществени консултации, 03.09.2023 г.)	1. Да се предвиди изрично, че заявление може да се подаде и през портала по чл. 12, ал. 1 от ЗЕУ	Приема се.	Направено е допълнение в разпоредбата на чл. 7, ал. 1 от проекта на наредба.
		2. Формуляра в приложението да се съкрати, като се премахнат данни, които подлежат на служебно събиране (адреси, данни на децата извън ЕГН)	Приема се.	От образеца на заявление е премахнато изискването за посочване на настоящия адрес на родителя (настойника) и на детето (децата).
		3. Да не се изисква деклариране на данни, които могат да бъдат проверени по служебен път, като вместо това да се предвиди служебна проверка и съотв. право на достъп до регистри на НАП/НОИ/АСП.	Приема се по принцип.	Считаме, че родителите няма да бъдат затруднени с допълнителна административна тежест, тъй като от тях се изисква единствено деклариране на обстоятелства, а не предоставяне на документи. Съгласно образеца на заявление родителите трябва да декларират, че не получават на друго основание от държавния бюджет (с изключение на месечни помощи за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца) или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на отглеждане, възпитание и обучение на децата им, както и че за отглеждане, възпитание и обучение им не се ползва отпуск по чл. 164, ал. 1 от Кодекса на труда. Стремежът е за улесняване на родителите, но само при създаване на

				необходимите технически условия и осигуряване на възможност за съвременна служебна проверка.
		4. Да се предвиди толеранс от ползването на отпуск по майчинство, тъй като намирането на частна ясла или физическо лице обикновено предшества прекратяването на майчинството (връщането на същата работа не винаги е възможно, но дори да е, в периода на адаптация на детето следва майката да е налична)	Не се приема.	Направеното предложение противоречи на принципа за недопускане на двойно финансиране със средства от държавния бюджет или от оперативни програми на едни и същи дейности, а именно отглеждането на дете до навършване на 2-годишната му възраст.
2.	адв. Господин Денев Гогов, член на Софийска адвокатска колегия (вх. № 94-2616/12.09.2023 г.)	<p>Разпоредбата на чл.4, ал.2 от предложениния проект на „Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински ясли” е несъвършена и с потенциала да дискриминира част от българските граждани, поставяйки ги в неравностойно положение.</p> <p>Нормата е идентична с чл.4 , ал.2 на Постановление № 231 на МС от 01.08.2022 г., съответно липсва оценка на променената ситуация в големите градове и на резултатите от прилагането на разпоредбата до момента.</p> <p>Съгласно текста на чл.4, ал.2 от предложениния проект, допустими разходи, които подлежат на компенсиране, са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група; 2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица. <p>Недостатъците на предложениния текст се изразяват в следното:</p>		
		1. Как българските граждани могат да получат средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите им тогава, когато: - В района определен като „прилежащ” не съществуват действащи частни детски ясли или частни детски градини с	Не се приема.	Родителите имат възможност да сключат договор с частна детска ясла, с частна детска градина с яслена група или с физическо лице, без да е поставено изискване те да са в

	<p>яслени групи ?</p> <p>- В района определен като „прилежащ” в съществуващите частни детски ясли и частни детски градини с яслени групи няма свободни места ?</p> <p>В гр. София има столични райони, където в съществуващите частни детски ясли и частни детски градини с яслени групи отдавна няма свободни места и се формират листи на чакащите за място. Така например (но не само), е в столичен район „Триадица”.</p>		<p>прилежащия район по настоящия адрес на детето.</p>
	<p>2. Как българските граждани могат да получат средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите им тогава, когато в района определен като „прилежащ”, няма физически лица по чл.4, ал.2, т.2, отговарящи на изискванията за квалификация съгласно чл. 10, ал. 1 или чл. 11, ал. 1 от Наредба № 26 от 2008 г., или ако има такива те вече са запълнили квотата от три деца?;</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>По съображенията в предходния коментар.</p>
	<p>3. Как родителите могат да узнаят кои са физическите лица по чл.4, ал.2, т.2 отговарящи на изискванията за професионална квалификация, колко са свободните места при тях и съответно местонахождението на дейността им, след като няма общодостъпен регистър с тези данни?</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Считаме, че право и задължение на родителите е да направят избор на яслата, градината или физическото лице, на което да възложат отглеждането, възпитанието и обучението на децата си, без да е необходимо създаването на такъв общодостъпен регистър.</p>
	<p>4. Поставени са изисквания към физическите лица по чл.4, ал.2, т.2 да притежават някоя от професионалните квалификации „медицинска сестра”, „акушерка”, „лекарски асистент”, „фелдшер” или да са с висше образование по специалност „Предучилищна педагогика”. Общозвестен факт е, че това са най-дефицитните специалисти, като цели болнични отделения и клиники прекратяват дейността си поради липса на медицински сестри и акушерки. Ясно е , че разпоредбата на чл.4, ал.2, т.2 от проекта е добро , но практически неизпълнимо пожелание. Следва да се предвиди нова точка „3” в чл.4, ал.2 от проекта, в следния смисъл:</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Не става ясно какви са тези „други разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение“ – с кого ще се сключват тези договори и на какви изисквания ще трябва да отговарят лицата, с които ще се сключват договорите. В този смисъл, приемането на подобно предложение крие риск за осигуряването на необходимата здравословна среда и</p>

		<p>- „т.3. Други разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, тогава, когато общината по настоящия адрес на детето удостовери , че т.1 и т.2 са неприложими поради липса на свободни места във всички частни детски ясли и частни детски градини с яслени групи в прилежащия район и няма физически лица желаещи да сключат договор по чл.4, ал.4”;</p> <p>или</p> <p>- „т.3. Други разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, тогава, когато общината по настоящия адрес на детето удостовери , че това е единствената възможност поради липса на свободни места във всички частни детски ясли и частни детски градини с яслени групи в прилежащия район, такива детски заведения няма или няма физически лица желаещи да сключат договор по чл.4, ал.4”</p>		<p>професионална грижа за отглеждане и възпитание на децата в яслена възраст. От друга страна, следва да се отчете, че за общината би било трудно, дори невъзможно, да извърши проверка и да удостовери липсата на свободни места във всички частни детски ясли и частни детски градини с яслени групи в прилежащия район, а още повече – липсата на физически лица, желаещи да сключат договор за отглеждане, възпитание и обучение на деца.</p>
3.	<p>Жаклин Кунович, председател на БАНО и Инициативен комитет „Алтернативни форми за Ранно Детско Развитие“ (вх. № 05-00-5/20.09.2023 г.)</p>	<p>Приложено ще намерите предложението за конкретни промени в Проект на Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински ясли.</p> <p>Измененията касаят включване на юридическите лица, които предоставят грижа за малки деца, като възможност за получаване на компенсации от родителите, така както е прието и в Наредбата за деца в градинска възраст.</p> <p>Чл. 4.(1) На компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл. 3 разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им, ако са допустими.</p> <p>(2) Допустими разходи, които подлежат на компенсиране, са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група; 2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за 	<p>Не се приема.</p>	<p>С цел опазване на здравето на децата, държавата полага усилия да бъдат създадени най-добри условия за отглеждането на подрастващото поколение. Здравните изисквания към условията на средата, в която се отглеждат децата в яслена възраст, са въведени именно с цел осигуряване на здравословна среда за отглеждане и възпитание на подрастващите (Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях, обн., ДВ, бр. 103 от 2008 г.).</p> <p>Анатомо-физиологичните особености на децата в ранната детска възраст (от 0 до 3 години) предполагат доминираща роля в работата с тях да</p>

	<p>отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица.</p> <p>3. разходи за заплащане на такса по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, в т.ч. регистрирани като доставчици на социални услуги за деца, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца;</p> <p>(3) Разходите по ал. 2, т. 2 са допустими, ако физическото лице, страна по договора за отглеждане, възпитание и обучение, отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 или чл.11, ал. 1 от Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях (ДВ, бр. 103 от 2008 г.).</p> <p>Разходите по ал. 2, т. 3 са допустими само ако:</p> <p>-предметът на договора е за осъществяване на грижа и възпитание за деца в ранна детска възраст, както и обучение за придобиване на знания и умения, съвместими с ранното детско развитие.</p> <p>-Търговецът/ЮЛ с нестопанска цел може да докаже, че в детското заведение съгласно договора, са назначени лица с образователна степен или професионална квалификация в сферата на здравеопазването, образованието и социалните услуги (лице с медицинско образование, педагог, логопед, психолог, социален работник)или има сключени външни договори за медицинско обслужване с медицински центрове и/или доставчици на социални услуги за деца с включена логопедична, психологическа и др. видове терапия и обучение за придобиване на умения.</p> <p>-когато в детското заведение, управлявано от Търговеца/ЮЛ с нестопанска цел, страна по договора, не отговаря на горните изисквания (чл. ал. ...),то целият персонал задължително трябва да е преминал курс по първа помощ за малки деца или да представи сключен договор с хабилитирана организация за регулярно обучение на персонала за целта. Опреснителен курс за здравните знания и умения трябва да се преминава ежегодно.</p>	<p>бъде съхраняването и укрепването на тяхното физическо и психическо здраве, което пряко кореспондира с правилното им физическо и нервно-психическо развитие. Основните дейности при отглеждането и възпитанието в тази възраст следва да бъдат насочени към обгрижване в добро здраве, превенция и профилактика.</p> <p>В допълнение към горното, следва да се имат предвид посочените анатомо-физиологични особености на детския организъм, както и обстоятелството, че в детските ясли се приемат деца от 3-месечна до 3-годишна възраст, т.е. в периода, когато децата нямат изградени навици, не могат да извършват голяма част от рутинните дейности самостоятелно, поради което се нуждаят от непрекъснати грижи и внимание и условия на средата, отговарящи на здравните изисквания.</p> <p>Министерството на здравеопазването поема ангажимент да извърши анализ на действащите здравни изисквания към устройството и дейността на детските ясли и да ги прецизира при необходимост, така че да се осигури гъвкавост и да се даде възможност на по-широк кръг от субекти да отговорят на изискванията, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата в яслена възраст.</p>
--	---	---

	<p><i>-всеки член на екипа на детското заведение задължително има издадена и актуална здравна книжка.</i></p> <p>(4) Лицата по ал. 3 могат да сключват договор/договори за отглеждане, възпитание и обучение на не повече от три деца.</p> <p>(5) За едно дете за един и същ месец може да бъдат изплащани средства за компенсиране на извършените разходи за отглеждане, възпитание и обучение само по ал. 2, т. 1 или само по ал. 2, т. 2.</p> <p>(6) Родителите имат право на компенсиране на разходите по ал. 1 за всяко свое дете поотделно, пропорционално на частта от възнаграждението, което са заплатили за него въз основа на договор по ал. 2.</p> <p>(7) Правото на компенсиране със средства от държавния бюджет за едни и същи разходи за определен месец за едно дете не може да се упражнява и от двамата родители поотделно. Чл. 6. Разходите за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение по чл. 4, ал. 2, т. 2, сключени с физически лица, се удостоверяват със следните документи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. договор за отглеждане, възпитание и обучение, сключен с физическото лице; 2. отчет и приемно-предавателен протокол, съдържащ информация за извършените за месеца дейности по чл. 16, ал. 1, т. 1, 3 и 4 и ал. 3 – 5 от Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях; 3. копие от документи, удостоверяващи спазването на изискванията по чл. 4, ал. 3 за физическото лице, страна по договора –диплома за придобита професионална квалификация „медицинска сестра“, „акушерка“, „лекарски асистент“ или „фелдшер“, съответно диплома за висше образование по специалност „Предучилищна педагогика“; 4. документи за изплатено възнаграждение по сключения договор –платежно нареждане или разходен касов ордер. <p><i>Разходите за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с лица, регистрирани като</i></p>		
--	---	--	--

		<p><i>търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, се удостоверяват със следните документи:</i></p> <p><i>1. договор за отглеждане и обучение, сключен между родителя и търговеца или юридическото лице с нестопанска цел;</i></p> <p><i>2. платежен документ за извършено плащане на таксата за отглеждане и обучение за съответния месец -фактура и платежно нареждане или фискален бон.</i></p>		
4.	<p>адв. Веселина Емилова Еленкова-Нестори, член на Софийска адвокатска колегия (вх. № 94-2710/20.09.2023 г.)</p>	<p>В предоставения срок за становища и предложения във връзка с Проект на Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински ясли (по-долу за краткост „Наредба“), с настоящото излагам становище по предложената редакция на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата, както и предложение за изменение на горепосочената разпоредба на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата.</p> <p>Настоящото Становище/Предложение отправям от позицията на родител на две деца, към настоящия момент съответно на 3 години и на 3 месеца.</p> <p>Като родител на дете, неприето в държавна ясла в гр. София през 2021 г. и 2022 г., изразявам позицията си относно несъвършенствата на сега действащата правна уредба (която е заложена без съществена промяна и в Проекта на Наредбата). Като родител на дете на възраст под 1 година, отправям предложение за внасяне на изменение в долупосочения текст от Наредбата с цел Наредбата да бъде приложена ефективно и да постигне основната си цел – да компенсира частично разходите на родителите на неприети в държавна ясла деца.</p> <p>1. Становище във връзка с чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата</p> <p>Чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата гласи:</p> <p>„Чл. 4. ...</p> <p>(2) Допустими разходи, които подлежат на компенсиране, са:</p> <p>1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>По съображенията, изложени към предложенията по т. 3.</p>

	<p>частна детска градина с яслена група;“</p> <p>Предложеният текст на чл. 4, ал. 2, т. 1 съгласно Проекта на Наредбата дословно повтаря разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 1 на ПМС № 231 от 01.08.2022 г., действаща и към настоящия момент.</p> <p>Обръщам внимание, че същият текст на чл. 4, ал. 2, т. 1 на ПМС № 231 от 01.08.2022 г. вече предизвика широк негативен отзвук и дискусии в обществеността, както и противоречиво тълкуване и прилагане на същата разпоредба от страна на общинската администрация в различните райони на Столична община.</p> <p>Наред с горното, намирам така предложената редакция на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Проекта на Наредбата за явно дискриминационна. Това е така, тъй като предложеният текст в значителна степен ограничава кръга на лицата (родителите), които в действителност биха могли да се ползват от компенсации за неприетите в общински ясли деца. Настоящата редакция на чл. 4, ал. 2, т. 1 ограничава кръга на бенефициентите единствено до тези родители, сключили договор за възпитание и обучение на децата „с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група“. Въвеждането на този критерий в Наредбата всъщност възпрепятства възможността на по-голямата част от родителите да получат компенсации за направените от тях разходи, тъй като частните детски ясли и частните детски градини с яслена група, конкретно на територията на Столична община, представляват несъществена част спрямо общия брой на юридическите лица, извършващи дейност по обучението и възпитанието на деца до 3 години (неприети в общински ясли).</p> <p>Така, родителите, сключили договор с юридическо лице, извършващо дейност по обучение и възпитание на деца до 3 години, което не е частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група, са поставени в явно неравностойно положение спрямо родителите, чиито деца посещават частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група. Като резултат, по голямата част от родителите на неприети в общинска ясла деца на практика са лишени от възможността да</p>		
--	--	--	--

	<p>кандидатстват и да бъдат компенсирани за извършените от тях разходи.</p> <p>Ограничителният критерий, който е въведен в предложениния текст на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Проекта на Наредбата, ощетява в най-значителна степен родителите на деца на възраст между 2 и 3 години, тъй като те изначално нямат право на парично обезщетение за отглеждане на дете, предоставено от държавното обществено осигуряване.</p> <p>Освен всичко гореизложено, заложеният текст на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Проекта на Наредбата по никакъв начин не спомага за осъществяване на една от основните цели на предложениния проект на Наредбата – а именно да „допринесе и за възможността родителите да се реализират на пазара на труда и да се развиват професионално, което ще се отрази благоприятно върху социалния статус и върху благополучието на семейството.“(т. 2 от Доклад до Министерски съвет относно Проект на Постановление за приемане на Наредбата). Напротив, въвеждането на горепосочения дискриминационен критерий по-скоро би принудил родителите на деца, неприети в общински ясли, да продължат да отглеждат децата си в домашни условия без да имат възможност да се върнат на работните си места и да се реализират на пазара на труда, което би довело до значителни негативни финансови и социални последици в семейството.</p> <p>2. Предложение за изменение на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата Предлагам текстът на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Проекта на Наредбата да бъде допълнен, както следва:</p> <p>„Чл. 4. ...</p> <p>(2) Допустими разходи, които подлежат на компенсиране, са:</p> <p>1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група, както и разходи за заплащане на такса по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца“.</p>		
--	--	--	--

		<p>Така предложеното изменение на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Проекта на Наредбата е аналогично на текста на чл. 4, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места.</p> <p>С въвеждането на предложеното изменение ще се осигури равна възможност на родителите, чиито деца не са били приети в общински ясли поради липса на свободни места, да се ползват от компенсацията. По този начин ще се създаде възможност за ефективно прилагане на предложената нормативната база (а не до поредния неприложим на практика нормативен акт). Не на последно място, с предложеното допълнение ще бъде постигната и една от основните цели на Наредбата – да допринесе за възможността родителите да се реализират на пазара на труда и да се развиват професионално, което ще се отрази благоприятно върху социалния статус и върху благополучието на семейството. Надявам се, че становището и предложението за изменение на Проекта на Наредбата ще бъдат взети под внимание</p>		
5.	<p>Анна Станева (електронна поща, 28.09.2023 г.)</p>	<p>Моето становище стига до вас със седмица закъснение, тъй като не знаех, че има прозорец за дискусия и становище по темата за изплащане на компенсации за деца, които не са приети в държавна детска ясла. Двете ми деца нямаха късмета да попаднат сред класираните.</p> <p>Надявам се разбирате, че след като малкият ми син (2г. и 6 месеца) не беше приет, единствената ни възможност беше да потърсим частна услуга. Разбираемо е, че изборът ни беше същият детски център, в който първото ни дете прекара 2 години и влезе абсолютно подготвено във втора градинска група.</p> <p>Бях безкрайно изненадана, че с второто ми дете имам право на компенсация за това, че не е прието в държавна детска ясла и също безкрайно разочарована, че ще я получа само за 1 месец, тъй като детските центрове, които работят по програма съгласувана с ИЗИСКВАНИЯТА на МОН за обучение на деца в</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>По съображенията, изложени към предложенията по т. 3.</p>

	<p>съответната възраст, не влизат в наредбата.</p> <p>Бих искала да подчертая, че изборът едно дете да посещава частна детска ясла/градина или детски център, както и отглеждането му във всяка друга частна форма е абсолютно личен, но за съжаление в много случаи този избор е принудителен. Принуждава ни държавата, която не може да осигури места за децата ни.</p> <p>Крайно обидно, изключително нелогично и дори дискриминативно е отношението, на което сме положени ние, всички работещи родители на тези деца.</p> <p>Освен, че няма да получаваме тази компенсация, децата ни няма да получат и допълнителна компенсаторна точка за кандидатстване на следващото ниво - държавната градина! Децата, които обаче са били приети и са посещавали държавна ясла ще получат допълнителна точка и това автоматично прави възможността им за прием по-висока.</p> <p>Бих искала да разбера, на какво се дължи това отношение към нашите деца? На какво се дължи това отношение към родителите, които са били ПРИНУДЕНИ да потърсят спасение в един детски център, които предлага същите услуги като частната детска градина, но на много по-поносими цени? Считате ли, че всички тези частни институции ни чакат с отворени врати, че там не ставаме жертва на подбор по характер на детето, на социален статут на родителите. Всичко това съществува и понякога дори да си готов да заплатиш огромна сума просто не те приемат.</p> <p>Разсъжденията ми по тези въпроси могат да продължат още дълго, но искрено се надявам, че и вие ще продължите да разсъждавате. Всички деца в България се раждат с еднакви права, искам да разбера, защо България иска да им ги отнеме?</p>		
--	--	--	--